

Zewnętrzne egzaminy wymusiły w Polsce powszechność nauczania języka obcego

Szkoła po przejściach

Dziesięć lat temu ośmioklasowa podstawówka odeszła do lamusa, a w każdej gminie pojawiły się gimnazja. Maturę zdaje się już po trzeciej klasie liceum, a jej dobre wyniki są przepustką na studia.

Sześć lat, dwa etapy

Od 10 lat szkoła podstawowa jest sześcioklasowa, a nauka w niej składa się z dwóch etapów. W klasach I-III wprowadzono kształcenie zintegrowane.

Jednak zdaniem Elwiry Wiewióry, wicedyrektor Szkoły Podstawowej nr 63 w Bydgoszczy niewypałem okazały się zeszyty ćwiczeń i podręczniki dla klas I - III. - *Treści integruje się na siłę, karty pracy (rodzaj ćwiczeń - KM) nie dają rodzicom szansy na monitorowanie tego, co dziecko ma do zrobienia. Poza tym uczeń wypełnia karty mechanicznie, niestarannie, więc nie uczy się kształtowania pisanego.*

Pani dyrektor uważa, że właściwe było wprowadzenie zewnętrznych egzaminów po szkole podstawowej. - *Brakuje mi jednak badania „edukacyjnej wartości dodanej”, a wiem, że w założeniach to występowało. Potrzebny byłby drugi pomiar, np. po klasie trzeciej. Jednym nikt nie sprawdzi, na ile dzieci w danej szkole się rozwinięły.*

Jasne reguły gry

Po szóstej klasie i zewnętrznym sprawdzianie końcowym uczniowie przechodzą do trzyletnich gimnazjów.

Hanna Rogowska - pedagog z toruńskiego Gimnazjum nr 16 przyznaje: - *Gimnazjaliści wzrastają do dorosłości, a emocjonalnie i społecznie to często jeszcze dzieci.*

Największymi problemami są wagary i agresja (nasilona wśród dziewcząt). Część gimnazjalistów pali papierosy i pije alkohol. A narkotyki? - *Nie odważyłabym się powiedzieć, że ich nie ma. Większym kłopotem są jednak bardziej dostępne dopalacze.*

KSZTAŁCENIE OBOWIĄZKOWE

(Od roku 2004/05 dzieci w wieku 6 lat obowiązkowo kończą klasę zerową.)

Szkoła podstawowa (6-letnia), wiek: 7-13 lat: etap I nauczanie zintegrowane, 7-10 lat, etap II nauczanie przedmiotowe, 10-13 lat.

Gimnazjum (3-letnia szkoła średnia I stopnia), wiek: 13-16 lat - etap III nauczanie przedmiotowe.

Na zakończenie 6-letniej szkoły podstawowej - powszechny, obowiązkowy sprawdzian umiejętności wymaganych w podstawie programowej. Przystąpienie do tego sprawdzianu umożliwia rozpoczęcie nauki w gimnazjum.

*Na zakończenie 3-letniego gimnazjum - powszechny, obowiązkowy egzamin, którego wyniki, wraz z końcową oceną osiągnięć uczniów, decydują o przyjęciu do szkół średnich II stopnia.

Tylko w parze z liceum

Po gimnazjum uczniowie obowiązkowo zdają egzamin, a jego wynik decyduje o przyjęciu do liceum.

Andrzej Drozdowski, dyrektor Zespołu Szkół nr 10 w Toruniu zaznacza, że sprawdzają się gimnazja powstałe przy liceach (tak jest u niego).

Brakuje mu reformy programowej. - *Liczyliśmy, że programy nauczania zostaną odświeżone i odciążone od encyklopedyzmu. Powinny być dostosowane do rozwiązywania problemów, a nie wymagać wkuwania niepotrzebnych faktów - mówi.*

Jego zdaniem, skracając czas nauki w ogólniaku, zrobiono krzywdę licealistom, ponieważ młodzież nie ma teraz czasu dla siebie. - *Nie mogą realizować swoich pasji. W ogólniaku, w praktyce, są dwa*

i pół roku, mają świadomość tego, co przed nimi i wiedzą, że przede wszystkim muszą się uczyć - mówi dyrektor toruńskiej „dziesiątki”.

Zepsuła mi pracę

Marek Pawłowski - nauczyciel matematyki z IV LO w Toruniu, mentor olimpijczyków, reformę oświaty z 1999 roku od samego początku oceniał źle. - *Obawiałem się, że zepsuje mi ona pracę i tak też się stało - twierdzi. - Młodzieży niewiele się chce, a wydzielenie gimnazjum z całą pewnością pogorszyło poziom kształcenia.* Marek Pawłowski uważa też, że matura powinna być zewnętrzna, ale jego zdaniem rozwiązywanie dużej liczby zadań, zaledwie na dwóch poziomach, jest nieporozumieniem. On należy do przeciwników wprowadzenia obowiązkowego egzaminu dojrzałości z matematyki. - *Na pewno nie podniesie to poziomu. Uczeń na maturze powinien zdawać to, w czym czuje się najlepiej i co wiąże się z jego przyszłymi studiami - uważa.*

Większość zdaje maturę

Dr Antoni Jeżowski, twórca Instytutu Badań w Oświacie, prorektor Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Głogowie, zwolennik reformowania edukacji, do pozytywów zmian z 1999 roku zalicza wydłużenie czasu nauki ogólnokształcącej poprzez przywrócenie gimnazjum. Dzięki temu odwróciły się proporcje i dziś w naszym kraju maturę zdaje 80 proc. absolwentów kształcenia pogimnazjalnego, a szkołę zawodową kończy tylko 20 proc.

Profesor przytacza badania Programu Międzynarodowej Oceny Umiejętności Uczniów z roku 2003 i 2006 roku - pokazały one, że wyniki uzyskane przez naszych piętnastoletków wskazują na „skok cywilizacyjny” w Polsce.

Według niego wprowadzenie zewnętrznego pomiaru wyników naucza-

nia wymusiło powszechność nauczania języka obcego.

Dr Antoni Jeżowski wskazuje też na mankamenty reformy. Wymienia ich kilka, m.in. nieprzygotowanie nauczycieli do pracy w gimnazjach. Do nich przeszli bowiem nauczyciele z podstawówek, którzy często nie mieli świadomości, z jak trudnym przedziałem wiekowym uczniów się zetkną. Niewłaściwy jest też system awansu zawodowego nauczycieli, ponieważ ustanowiono mało znaczące, biurokratyczne wymagania przy uzyskiwaniu kolejnych stopni. - *Dziś mamy prawie 67 proc. nauczycieli dyplomowanych, czyli tych, którzy osiągnęli najwyższy pułap wynagrodzenia, tracąc jakąkolwiek motywację do dalszego doskonalenia - uważa.*

Od września 2009 roku szkoły czekają kolejne zmiany - reforma programowa. O tym szerzej już wkrótce.

KAMILA MRÓZ
kamila.mroz@pomorska.pl

SZKOLNICTWO ŚREDNIE II STOPNIA I POLICEALNE

Liceum ogólnokształcące i profilowane, wiek: 16-19 lat;
technikum, wiek: 16-20 lat;
zasadnicza szkoła zawodowa, wiek: 16-18/19 lat; szkoła policealna, wiek: 19-21 lat.
Od września 2004 także:
uzupełniające liceum ogólnokształcące, wiek: 18/19-20/21 lat; technikum uzupełniające, wiek: 18/19-21/22 lat.
Egzaminy na zakończenie szkoły średniej II stopnia są ujednolicone i zewnętrzne, to: egzamin maturalny, który uprawnia do ubiegania się o przyjęcie na studia i składa się z dwóch części: zewnętrznego egzaminu pisemnego i wewnętrznego egzaminu ustnego lub egzamin zawodowy (w zasadniczych szkołach zawodowych, technikach i szkołach policealnych).

Źródło: Eurydice